

מאוצרות הפרשה

ונרפא (יג, יח)

בשנת תשס"ה הופץ בארה"ב מכתב ובשעתו עורר הדים רבים [המכתב נכתב באנגלית ותורגם לעברית, והובא בספר 'שמחת מרדכי' מהר"ר מרדכי הגר שליט"א]: ז' בשבט תשס"ה, לחברי היקרים, לפני שלושה שבועות היתה לי הזכות לחוות ביקור מרומם בא"י אצל רבי חיים קניבסקי שליט"א [זצוק"ל], שאני רוצה לשתף אתכם בו.

בקשתי מרבי חיים, אם הוא יכול להתפלל לרפואה שלימה על חברי המתפלל איתנו בבית הכנסת. אתם יכולים לדמיין את התגובה שלי כשרבי חיים שאל אותי, האם מדברים בבית הכנסת שלך? ענית: כן, ולאחרונה יותר טוב. רבי חיים אמר מיד, זה לא מספיק, הדיבורים חייבים להפסיק לחלוטין! ואז הוא ביקש מבנו רבי שלמה להוציא משנה ברורה, רבי חיים פתח והצביע בסימן קכ"ד סעיף ז' שכותב השו"ע: 'לא ישיח שיחת חולין בשעה ששליח ציבור חוזר התפילה ואם שח גדול עונו מנשוא', אמרתי לרבי חיים שהשו"ע מדבר רק על זמן חזרת הש"ץ. לא, אמר רבי חיים, והצביע על המשנ"ב במקום שכתוב שאסור לדבר במשך כל התפילה, ואת דבריו שכתב 'אוי לאנשים שמושיחים בשעת התפילה, כי כמה בתי כנסיות נחרבו בשביל העוון הזה', ושאל אותי רבי חיים, וכי אתה חושב שהקירות נחרבים מחמת העוון הזה?! אנשי הבית כנסת - המתפללים, נחרבים רחמנא לצלן איש איש וצרותיו אם לא נזהרים בעוון זה ומשיחים בעת התפילה! ולכן תשוחח עם אנשים בבית הכנסת שלך, המשיך רבי חיים, ותאמר להם שכדאי להם לקבל על עצמם לא לדבר בל"נ לכל אורך התפילה, ובזכות זאת יהיה לחבר לך רפואה שלימה.

זה לא מספיק, אמרתי. רבי חיים הסתכל עלי בתהייה ושאל, מה אתה מתכוון? ענית: בימינו לפעמים לעשות לפי השו"ע זה לא מספיק, אני צריך לומר להם שרבי חיים ביקש שלא יהיה דיבורים בבית הכנסת. רבי חיים שוב שאל אותי מה אתה מתכוון? ואמרתי לרבי חיים את האמרה המפורסמת של הקאצקער-רבי, שחבל שעשרת הדברות לא נכתבו על ידי רבי יהודה החסיד. רבי חיים פרץ בצחוק ואמר: בסדר, אתה יכול לומר למתפללים בשמי שבזכות הקבלה הזאת תהיה לחבר שלך רפואה שלימה, ואני גם אתפלל לא רק עליו אלא להצלחת כל המתפללים בבית הכנסת.

עזבתי את רבי חיים מאוד נרגש ומלא רצון להעביר את המסר שלי, אבל כשחזרתי לנו-יורק נשכח ממני הביקור. עד לאותו לילה כשפעמון הדלת שלי צלצל וחברי שהיה חולה הגיע לבקרני, הייתי המום, ידעתי שהוא עדיין לא מרגיש טוב והנה הוא עומד בסלון ביתי ונראה נפלא. לשמחתי הרבה הוא אמר לי שהוא באמת מרגיש הרבה יותר טוב. עדיין הזיכרון לא הכה בי באותו רגע. רק למחרת תוך כדי שאני נוסע לעבודה, פתאום הבחנתי שאני עדיין לא עשיתי את החלק שלי, אבל רבי חיים שמר על חלקו בהסכם. למען האמת, כאחד שגם הייתי לוקה בעצמי בדיבור בבית הכנסת, הרגשתי חובה לכתוב את המכתב הזה. אני שמעתי מכלי ראשון את ההבטחה של רבי חיים להתפלל על החבר שלי, וכבר ראיתי את הפירות של המאמצים שלו, ולכן אני מרגיש חובה לקיים את החלק שלי ולנסות לחולל שינוי בעניין זה. ואז בעידודו ובהסכמתו של חברי ומשפחתו אני כותב זאת לכם ומפרסם

את המסר של רבי חיים קניבסקי שליט"א [זצוק"ל], שעל כולנו מוטל להתחזק בדבר. מי ייתן שהמאמצים הכנים שלנו בעניין זה יביאו הצלחה ישועות ורפואות לכולנו. מרדכי הגר (מתוך העלון קדושת בתי מקדש מעט) **שם**. לדאבון לב, מזדמן להיתקל ביהודים המגיעים לתפילה כמה דקות לאחר תחילתה, וזאת לפעמים במקרה הטוב... ועוזבים אותה כמה דקות לפני סיומה, כשבדרך לישמונה עשרה הם נאלצים לדלג קטעים רבים. באחת משיחותיו סיפר הגר"י זילברשטיין, מתוך תולדותיו של הגאון רבי משה סולובייצ'יק זצ"ל שפעם אחת הגיע אליו בחור שהתגלתה בגופו מחלה קשה רח"ל, ועמד לפני ניתוח, וביקש לדעת כמה עליו להתחזק. הורה לו רבי משה להתחזק בשני דברים. ראשית, אמר לו, קבל עליך לעשות סעודת הודאה, לכשתבריא; ושנית, וזה הדבר העיקרי, קבל על עצמך את עבודת התפילה בשלימות! רבי משה הסביר לתלמידו שהוא אינו מתכוון שיתחיל מעתה לכוון בתפילותיו את כל סוגי הכוונות האפשריות. 'כוונתי היתה, אמר הגאון, שתקפיד על תפילה בציבור מתחילתה, דהיינו מברכות השחר, ועד סופה בעלינו לשבח'. וכמדומה שהוסיף שהקבלה תהיה למשך שנה אחת. הבחור קיבל את הדברים על עצמו, והבלתי ייאמן קרה. הוא הבריא. ואם כן, מדוע שנמתין עד שתפקוד אותנו צרה רח"ל, ואז נתחזק בעבודת התפילה? הרי הננו יכולים להתחזק בכך, גם בעודנו בריאים ושלמים, עד מאה ועשרים שנה. וזה אולי המקום לעורר על הענין הנ"ל, ולקרוא לאלה המאחרים לבוא והמקדימים לצאת - שיפסיקו לנהוג כך. אנשים אלה צריכים לזכור שבשמים יתבעו אותם גם על ההשפעה שהיתה בהנהגתם זו על חבריהם, שראו אותם מאחרים לתפילה, ונהגו גם הם באופן זה. לפעמים מזדמן לראות תלמידי חכמים חשובים המאחרים לתפילה, וחובה עליהם לזכור שהציבור מביט בהם ובהנהגותיהם, וילמדו מהם לאחר. יתכן גם שדבר זה ייקבע אצלם לנצח, שהרי ילמדו ק"ו מהתלמידי חכמים, ולא יוכלו כבר לעקור את הדבר מקרבם. והכל יזקף לחובתו של הראשון. (ברכי נפשי)

שם. חיזוקים רבים נודעו בשנים האחרונות בריכוזי ישראל באשר-הם בברכת 'אשר יצר'. ובאמת, כאשר האדם מתעורר לחשוב על מהותה של ברכת 'אשר יצר', לא יתכן שיאמר אותה ללא כוונה! לא יתכן! מה טמון בה בברכה זו? נוהג היה המהנדס הדגול, רבי אליהו ראטה, גבאו של האדמו"ר מזווהיל, לומר ולשנן לבאי ביתו, ולתלמידיו שומעו לקחו, הזו הלשון: היודעים אתם מה היא ברכת 'אשר יצר'? - זו היא ברכה על ניתוח קשה ומסובך, שנעשה בגופו זה-עתה, ועלינו להודות על כך להשם יתברך בכל לבבנו ובכל נפשנו. ניתוח זה נתבטא בניקוי של הגוף מן הפסולת שבו, ורבי אליהו מנה 5 דברים הכלולים בברכת ההודיה הזו, ועל כל אחד ואחד מהם עליו להודות להשם יתברך. הדבר הראשון שיש להודות עליו, הוא שהניתוח נעשה באופן הקל ביותר. הדבר השני, שהוא נעשה ללא הרדמה. השלישי, ללא כאבים ויסורים. הרביעי, על ידי הרופא הגדול ביותר, השם יתברך. והדבר החמישי, שהיתוח נעשה חנם אין כסף. על כל אחד מחמת הדברים הללו, יש לתת הודיה גדולה להש"ת, ולהללו ולשבחו בברכת 'אשר יצר'. יש להוסיף שהמשגיח ממזר, רבי ירוחם, היה אומר שאם האדם היה יודע מה שנעשה בגופו, מהרגע שהאוכל נכנס לפיו ועד שהוא יוצא מהגוף, היה שולח מברק לביתו להודיעם שהכל עבר בשלום. (שם)

המבזה - יתבה!

אִישׁ צְרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא טָמֵא וְטָמְאָנוּ הִכְהֵן בְּרֵאשׁוֹ נִגְעוּ. (י"ג, מ"ד)

פסוק זה המדבר על אדם שלקה בצרעת בקרחתו או בגבחתו, מעורר שאלה, מדוע תלתה התורה את נגע הצרעת באדם, וכינתה אותו: 'איש צרוע הוא'? הלא די היה לכתוב, כבשאר סוגי הצרעת המופיעים בפרשה: 'צָרַעַת פְּרַחַת הוּא' או שמא 'נִגְעַ צְרַעַת הוּא'? הסבר לדבר, נוכל למצוא על פי המעשה המרטיט הבא, אותו סיפר הגאון רבי דב סוקולובסקי זצ"ל, מצדיקי ירושלים, ומי שהיה חתנו של ראש ישיבת מיר, הגאון רבי אברהם צבי קמאי הי"ד: בעיר מיר חי יהודי אמיד, בעל בעמיו. הברכה שלטה בכל מעשי ידיו, נכסיו היו מוצלחים וקרובים לעיר. אך למרות זאת, יום אחד פשטה השמועה בעיר, כי אותו פלוני מחסל את עסקיו ומוכר את מטלטליו. הדבר היה לפלא, מה ראה על כך? שמועה רדפה שמועה, וכעבור זמן מה הגיעה הידיעה כי אותו גביר, החליט לעלות לארץ ישראל, ולחונן את עפרה. השמועה הכתה גלים. גלי חיבה למעשהו הנאצל. בבוא יום הפרידה, התאספו בני העיירה להיפרד ממנו ברגשי קודש, מתוך קנאה סמויה על שזוכה להגשים את חלומו של כל יהודי הנמצא בגולה. "לשנה הבאה בירושלים הבנויה כולנו יחד" השיב בהתרגשות, והועיד את פניו לירושלמה. חלפו להם אי אלו שבועות, אולי חודשים. האיש כמעט נשכח מלב, אלמלי הופיע ביום בהיר אחד בשערי מיר. כולם שפשפו את עיניהם בתמיהה. 'האמנם?! מה מעשיו של זה כאן, לאחר שעזב את מיר ועלה לארץ ישראל?' כל בני העיירה התאספו סביבו, כדי לשמוע חוויות מארץ הקודש. תיאור מכלי ראשון, וכי מילתא זוטרתא היא?! ובעיקר, הדבר שהכי סיקרן את כולם הוא, מה בעצם גרם לו לשוב על עקבותיו כעבור זמן כה קצר. ארגז הפוך אולתר למיני במה, והאיש נעמד עליה ברוב חשיבות כדי לספר את סיפורו. הוא תיאר בפאתוס את הארץ הטובה ואת יושביה, הרחיב בדיבורו על ירושלים ועל נועם זיווה, והציבור גומע בשקיקה כל מילה. ואז, בשיאו של התיאור, נתכרכמו לפתע פניו, קולו נעשה נוגה קמעה, והוא עבר לתאר את מצבה הכלכלי הקשה הקיים בארץ ישראל. "לחיות שם – קשה מנשוא! אין פרנסה! אין אוכל לפי הטף, החיים קשים וחסרי מוצא", קבע. הוא המשיך ותיאר את הקושי והדוחק בו שרויים אנשי היישוב, ולא נתקררה דעתו, עד שסיים: "עדיף להיות כבשה במיר מאשר להיות אדם בארץ ישראל..." "הדברים יצאו מפיו, ולנוכח עיני הקהל המזועזע התחרש מחזה דרמטי: האיש חטף בו ברגע שבץ מוחי, כל גופו נשמת והוא החל צונח אט אט ארצה. שריריו התנוונו וקומתו הזקופה הושפלה. תוך רגעים ספורים נותר האיש שרוע על ידיו ועל ברכיו, משל הולך הוא על ארבע כמו כבשה... גם הדיבור נעתק מפיו, והוא החל לפלוט הברות משונות, אנשים סביבו דימו לשמוע בהם את קולם של הכבשים, מָה, מָה... עד כאן הסיפור שסופר ע"י הגאון רבי דב סוקולובסקי. לשומעים שהתייחסו אליו בספקנות, טרח רבי דב להדגיש, כי עודנו זוכר שבהיותו ילד, בעת שהיה צועד עם הילדים בני גילו אל התלמוד תורה המקומי, היו עוברים מול ביתו של האיש, שם במרפסת היה עדיין מוטל על ברכיו וידיו, פולט הברות משונות. את סיפורו היה מסיים רבי דוב באומרו: "כבר אז חשנו וידענו, כיצד מי שמעז לדבר בגנותה של ארץ ישראל, ולבזותה בדיבורו, נענש בדרך הקשה ביותר על ידי ביזוי כבודו ומעמדו".

ומכאן תשובה לשאלה בה פתחנו, ע"פ דרכו של האור החיים: שכן, שאר הנגעים הבאים על החוטא באים בדרך כלל בהצנע, כי ה' חס על כבוד הבריות וגם כאשר ראויים הם לעונש, מענישם הקב"ה באופן שלא יתגנו לעיני כל. אמנם, כאן מדובר באדם שחטא באופן היותר חמור, ונמאס מאד בעיני ה', עד שהענישו בנגע כה מאוס, הנמצא במקום גלוי – בקרחתו ובגבחתו. זהו שאמרה תורה, 'איש צרוע הוא' – אדם זה איננו כשאר המצורעים, המוגדרים כאנשים עם צרעת. מעשיו של זה היו חמורים שבעתיים, ולפיכך נענש בחומרה להיות 'איש צרוע'! 'האיש' שבו הופך להיות אדם שפל ומבזה, שכן בְּרֵאשׁוֹ נִגְעוּ – הנגע נמצא במקום גלוי בראשו, ונמצא על ידי זה מבזה בעיני הבריות.

(מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

כמה שעות צריך ילד להקדיש ללימוד בין הזמנים

שאלה: כידוע שבכל התלמודי תורה יש כמה ימים לפני פסח, ובחול המועד פסח, בין הזמנים, ואין לומדים שיעורים כסדרם בחיידר, השאלה היא, כמה זמן צריך ילד להקדיש בימים אלו, ללימוד, למשל בערב פסח, כאשר צריך גם לעזור בניקיון הבית, כמה זמן יקדיש ללימוד, וכמה זמן יקדיש ללימוד, וכמה זמן לעזרה, כמו כן בחול המועד פסח, כמה זמן צריך להקדיש ללימודים? תשובה: שאלתי שאלה זו את גיסי מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א [צדוק"ל], ואמר לי, שצריך ללמוד בבין הזמנים בדיוק כמו באמצע הזמן, אמרתי לו הרי צריך לעזור בבית, אמר לי, אם ילמד את השעות שלומד בחיידר, גם ימצא מספיק זמן כדי לעזור בבית. אמרתי לו, וכי אפשר לומר לילד שילמד כמו שלומד בחיידר, אמר לי, כן, ותזמין את הילדים אלי הביתה, ויראו שאפשר גם ללמוד בערב פסח ובחול המועד פסח, בדיוק כמו בשאר ימות השנה. יש לציין שבמכתב מכ"ח תמוז תשל"ב עליו חתמו גדולי הדור, בעל האבי עזרי, הגאון רבי חיים שמואלביץ בעל הקהלות יעקב, הגאון רבי משה חברוני, והגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, כתבו וז"ל: **אנו פונים בזה בבקשה גדולה לכל בני הישיבות שליט"א בארצנו הקדושה תובב"א, הואיל ומתקרבים ימי בין הזמנים, ומצב לימוד תורתנו הקדושה בימים אלו מתרופף עד למאוד בעוונותינו הרבים, ומגיעים הדברים לפעמים עד כדי חילול השם, אשר גם בימים כתיקונם זקוקים לחיזוק גדול בזה, ובפרט בזמנינו אנו שעומדים בתקופה סוערת אשר רוחות רעות וקטב מרירי שולט ד' ירחם. לכן אנו פונים בבקשה גדולה מכל בני הישיבות הי"ו שכל אחד ואחד יתחזק בלימוד התוה"ק בימים אלו במיוחד, ולקבוע לפחות ארבע שעות ביום ללימוד התוה"ק. ובזכות זה יעזרו השי"ת על דבר כבוד שמו וזוכה בביאת גוא"צ בב"א.**

אמנם אי אפשר לקבוע מסמרות על כך, וכל אחד צריך לשאול את אביו או את רבו בפרטות, כמה שעות הוא צריך להקדיש ללימוד, וכמה לעזרה. (הגר"י זילברשטיין שליט"א, קובץ ווי העמודים)

חידה שבועית

אפשר לחדד אותי, אך איך פגע לא תראו אותי. לצולס לא אפסוק
 לנוצ לרעצ ואס יס לכס מספיק ספאנות אולף לרפא כל כאא או פצצ. מה אני?

תשובה על חידה פר"ש: כל בית ישראל יבכו את השריפה וגו'. תשובה לחידה: סביון.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת הרב ארנטר' לנשואי הבת משפחת גרופינקל לאירוס'י הבת משפחת איזנטל – זילברשלג להולדת הבן הנכד הבן משפחת וגנר לנשואי הבן משפחת גורי להולדת הבת **גני הדר-עמישב:** משפחת רוזנטל להולדת הבן משפחת בגריש להולדת הבת משפחת רייכנברג לנשואי הבת משפחת פריד לנשואי הבת משפחות קנר – פרדמן (מרכז העיר) לאירוס'י הבת הנכדה משפחת וקנין לאירוס'י הבת משפחות קוזניץ-הרב רוזנבאום לבר מצוה משפחת בקר לבר מצוה משפחת לוינשטיין לבר מצוה משפחות הירש לאירוס'י הבן הנכדה משפחות וקסלר לנשואי הבן הנכד משפחות הרב רבינוביץ – ליפסקי לנשואי הבן והבת הנכד והנכדה

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

